

Årsberetning for Hafslund pensjonskasse

2022

Hafslund pensjonskasse er en lukket pensjonskasse med formål å forvalte ytelsesbaserte tjenestepensjonsordninger for Hafslund AS og de tilknyttete foretakene Hafslund Eco Vannkraft AS og Glommens og Laagens Brukseierforening.

Pensjonskassen ivaretar pensjonsrettigheter til nåværende og tidligere ansatte som var omfattet av foretakenes ytelsespensjonsordninger da de ble lukket for opptak av nye medlemmer. Hafslund pensjonskasse innehar konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse i henhold til Forsikringsvirksomhetsloven.

Hafslund pensjonskasse forvalter to hovedtyper av ytelsespensjonsordninger, offentlig ordning og privat ordning. I tillegg forvalter pensjonskassen fripoliser. Offentlig ordning er basert på vilkår for kommunal tjenestepensjon etter avtaleverk mellom arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner og ble lukket for opptak av nye arbeidstakere 31.12.2008. Privat ordning er basert på vilkår for kollektive tjenestepensjonsordninger i samsvar med bestemmelsene i Lov om foretakspensjon. Pensjonsordningen ble lukket 31.12.2006.

Hovedpunkter

2022 ble et av de svakeste årene for pensjonskassen siden etableringen i 1998. Årsaken var betydelige tap på pensjonskassens investeringer.

Prisstigning, renteoppgang og store geopolitiske hendelser preget verdipapirmarkedene i 2022. Både aksjer, obligasjoner og eiendom falt i verdi. Spesielt for dette året var størrelsen av verdifallet på obligasjoner, som utgjør den største andelen av investeringene. Etter mange år med lavt rentenivå, gikk rentene kraftig opp og obligasjonsmarkedet opplevde sitt svakeste år i moderne tid. Årsaken var at inflasjonen globalt økte mer enn forventet. Russlands invasjon av Ukraina medvirket til at særlig energiprisene steg, og skapte samtidig økt usikkerhet i markedene om de økonomiske fremtidsutsiktene.

Fra 2023 innføres nytt virksomhetsregelverk for pensjonskasser. Regelverket innebærer blant annet utvidede krav til informasjon og virksomhetsstyring. Som ledd i tilpasningen til det nye regelverk har pensjonskassen i løpet av året innført nye kontrollfunksjoner som omfatter ny risikostyringsfunksjon, aktuarfunksjon og internrevisjonsfunksjon.

Rapport om internkontroll i 2022 er gjennomgått og behandlet av styret. Styret vurderer internkontrollen og risikostyringen til å være tilfredsstillende. Det har i løpet av året vært avholdt seks styremøter.

Risikostyring

Pensjonskassens risikoprofil, kapitalforvaltningsstrategi og rammer er fastlagt ut fra hensynet til at medlemmenes rettigheter til enhver tid skal være fullt sikret i henhold til de lover og regler som pensjonskasser er underlagt.

Pensjonskassen er eksponert mot ulike typer av risiko med markedsrisiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko og forsikringsrisiko som de viktigste risikoområdene.

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av bevegelser i markedsprisene på investeringene. Aksjerisiko, renterisiko og valutarisiko utgjør de største risikofaktorene. Markedsrisikoen styres ved at pensjonskassens midler investeres bredt på aktivaklasser og regioner, og i fond med ulik grad av samvariasjon. På den måten blir pensjonskassen mindre sårbar for større verdifall på enkelt plasseringer. Valutarisikoen holdes lav ved at alle globale renteplasseringer og en vesentlig del av de globale aksjeinvesteringene valutases til norske kroner.

Kredittrisiko er risikoen for at utsteder av et verdipapir ikke overholder sine betalingsforpliktelser. Hovedtyngden av obligasjoner og øvrige rentepapirer er utstedt av stater, kommuner og selskaper med god kredittkvalitet spredt på flere ulike regioner og bransjer. Eiendomsinvesteringene består av andeler i eiendomsfond som er investert i ubelånte norske næringseiendommer med hovedsakelig solide leietakere.

Pensjonskassen skal til enhver tid ha tilstrekkelig med likvide midler til å møte forpliktelsene ved forfall uten at det påløper kostnader av betydning for å frigjøre midlene. Med unntak av eierandelene i eiendomsfond er investeringene realiserbare i løpet av få dager, selv i situasjoner med finansiell uro.

Forsikringsrisiko er hovedsakelig knyttet til risikoen for allment økende levealder, flere tilfeller av uførhet eller flere etterlatte enn det som er lagt til grunn i premietariffene. Pensjonskassen vurderer jevnlig disse tariffene basert på historiske resultater. Premiereserven er beregnet etter det dynamiske dødelighetsgrunnlaget K2013. Pensjonskassen har katastrofereassuransavtale som dekker avsetninger ut over nærmere fastsatte egenandeler dersom aktive medlemmer dør eller invalidiseres som følge av ulykke omfattende to eller flere medlemmer.

Styret vurderer pensjonskassens risikosituasjon jevnlig. Investeringsstrategiene og forsikringsstrategiene med rammer og retningslinjer gjennomgås minst én gang årlig. Det foretas løpende analyser av hvordan uvanlige markedsforhold vil kunne påvirke pensjonskassens risikobærende evne.

Bærekraft i investeringene

Styret legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand. Ved valg av fondsinvesteringer gjør pensjonskassen en helhetlig vurdering av forvalters tilnærming til ansvarlighet og bærekraft. Pensjonskassen har som minimumskrav at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsatferd slik som FNs Global Compact. Det innebærer at selskapene som pensjonskassen investerer i skal etterleve FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet, Rio-prinsippene om miljø og utvikling, samt FN-konvensjonen mot korrupsjon. Pensjonskassen skal ikke være investert i selskaper som selv, eller gjennom enheter de kontrollerer, produserer tobakk eller våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper. Pensjonskassen vil også ekskludere gruveselskaper og kraftprodusenter som har en betydelig andel inntekter fra termisk kull.

Pensjonskassen anerkjenner arbeidet som gjøres av Statens Pensjonsfond Utland og vil derfor etterstrebe å utelukke selskaper i henhold til SPUs offisielle ekskluderingsliste.

I samarbeid med investeringsrådgiver Grieg Investor gjør styret vurderinger av pensjonskassens investeringsportefølje ut fra et bærekraftperspektiv. Styret har som en ambisjon at forvaltningen av investeringene skal understøtte og bidra til en bærekraftig utvikling av samfunnet i tillegg til verdiskapning.

Avkastning og finansiell stilling

Verdijustert totalavkastning på pensjonskassens midler ble minus 7,3% i 2022. Alle aktivaklasser utenom pengemarkeds plasseringer hadde negativ avkastning.

Økende priser på varer og tjenester preget de globale verdipapirmarkedene gjennom 2022. Sentralbankene satte opp renten i flere omganger med mål om å unngå at inflasjonen skal komme ut av kontroll i en økonomi preget av høyt aktivitetsnivå og stramt arbeidsmarked. Renteoppgangen førte til kraftig verdifall på obligasjoner, men også aksjemarkedet og eiendomsmarkedet ble negativt påvirket. Russlands invasjon av Ukraina var en medvirkende årsak blant annet som følge av at energiprisene steg kraftig siden energitilførselen fra Russland til Europa stoppet opp.

Samlet avkastning på pensjonskassens aksjeinvesteringer ble minus 9,3%. Uttrykt ved Morgan Stanley verdensindeks i lokal valuta, falt det globale aksjemarkedet 8,8%. Samme indeks valutastikret i norske kroner falt 18% som følge av at kronkursen svekket seg betydelig mot hovedvalutaene amerikanske dollar og euro. Rentesensitive aksjer innen IT, kommunikasjon og syklisk konsum fikk hardest medfart. Med en nedgang på bare 1%, var Oslo Børs et av de beste aksjemarkedene i 2022. Hovedforklaringen er at børsens desidert største selskap Equinor steg over 50%.

Obligasjonsinvesteringene hadde en samlet negativ avkastning på 7,3%. Svakest var avkastningen på globale selskapsobligasjoner med lang løpetid. Norske obligasjoner, som har kortere løpetid, falt minst. Pensjonskassens pengemarkeds plasseringer hadde positiv avkastning på 1,6%.

I USA hevet sentralbanken styringsrenten med 4,5 %-poeng gjennom året mens tilsvarende renteheving fra Norges Bank var 2,25%-poeng. 10 årsrenten steg med godt over 2%-poeng i USA og Europa, noe som gjorde at globale statsobligasjoner falt 10,8%. I Norge var renteøkningen på 1,5 %-poeng. Som følge av at også kredittmarginen økte, falt globale selskapsobligasjoner med over 15%.

Markedet for næringseiendom ble også negativt påvirket av høyere renter og større usikkerhet om fremtidsutsiktene. Samtidig har leieprisene holdt seg, og det er fortsatt lav ledighet av lokaler. Avkastningen på pensjonskassens eiendoms plasseringer ble minus 2,1% etter verdinedskrivninger mot slutten av året.

Forvaltningskapitalen per 31.12.2022 utgjorde (mill. kroner):

	<u>Kundeporteføljene</u>	<u>Selskapsporteføljen</u>	<u>Totalt</u>
Aksjer og andeler	595,5	118,9	
Rentebærende verdipapirer	614,3	122,7	
Utlån og fordringer	0,2	3,5	
Andre eiendeler	-	7,6	
Sum	1 210,0	252,7	1 462,7

Pensjonskassen oppfyller de to lovpålagte kapitalkravene som gjelder for pensjonskasser. Solvenskapitaldekningen utgjorde 157% pr. 31.12.2022. Minstekravet er 100% Solvensmarginkapitalen utgjorde 263 mill. kroner, som tilsvarte 565% av solvensmarginkravet.

Risiko- og avkastningsrapporter utarbeides månedlig eller hyppigere ved behov.

Organisasjon og drift

Styrets sammensetning:

Oppnevnt av foretaket: Ketil Wang, styreleder
Toril Benum, nestleder
Gro Bull-Berg
Eksternt styremedlem: Mette Cecilie Skaug
Valgt av og blant medlemmene: Hans Harald Løkke
Haakon Hallingstad

Pensjonskassen har ingen ansatte. Pensjonskassen har avtale med Storebrand Pensjonstjenester AS om leveranse av administrative tjenester, herunder forsikringsteknisk administrasjon, regnskapstjenester, medlemsadministrasjon og pensjonsutbetaling. Aider AS er underleverandør av regnskapstjenester til pensjonskassen. Avtalen med Storebrand Pensjonstjenester omfattet frem til 30.6.2022 også daglig ledelse. Fra 1.7.2022 ivaretas denne funksjonen av ny daglig leder innleid fra Hafslund AS. Tjenestene finans- og risikorapportering samt investeringsrådgivning leveres av Grieg Investor AS. Grieg Investor innehar fra 1.1.2023 i tillegg rollen som risikostyringsfunksjon for pensjonskassen. Fra samme dato trer også ny avtale med Deloitte om internrevisjon i kraft.

Pensjonskassen skiftet i 2022 navn fra Hafslund Eco Pensjonskasse til Hafslund Pensjonskasse. Glommens og Laagens Brukseierforening ble tatt opp som nytt medlemsforetak i pensjonskassen fra 1.1.2022 gjennom overtakelse av pensjonsordningene i GLB Pensjonskasse.

Pensjonskassen har tilholdssted i Oslo.

Pensjonskassen har separat forvaltning av porteføljene for offentlig og privat ordning inklusive fripoliser. Offentlig ordning forvaltes som investeringsvalgportefølje etter eget regelverk mens privat ordning forvaltes som ordinær kollektivportefølje. Investeringsstrategien og sammensetningen av de to porteføljene er i stor grad sammenfallende. Selskapsporteføljen forvaltes felles med investeringsvalgporteføljen.

Pensjonskassens kapital er hovedsakelig plassert i verdipapirfond og eiendomsfond.

Medlemsbestanden i pensjonskassen hadde følgende sammensetning pr. 31.12.2022:

	Aktive medlemmer	Uføre-pensjonister	Øvrige pensjonsmottakere	Fripoliser og oppsatte rettigheter
Offentlig ordning	51	10	219	248
Privat ordning	9	5	141	80
Sum	60	15	360	328

Resultater

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og ført etter gjeldende regler og forskrifter. Pensjonskassens eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene.

Årsresultatet etter skatt utgjorde minus 26,2 mill. kroner. Opptjent egenkapital er belastet med 31,0 mill. kroner mens risikoutjevningfondet er tilført 4,8 mill. kroner.

Premiereserve mv. for aktive medlemmer, pensjonister og tidligere ansatte med oppsatte rettigheter og fripoliser utgjorde 1 070 mill. kroner pr. 31.12.2022.

Pensjonistenes ytelser i offentlig ordning ble regulert med 3,5% fra 1.5.2022, tilsvarende løpende pensjoner fra folketrygden. Reguleringen ble finansiert ved premieinnbetaling fra pensjonskassens medlemsforetak. Pensjonistenes ytelser i privat ordning ble regulert med 2,5% fra 1.1.2022 finansiert av midler fra pensjonistenes overskuddsfond og premiefond.

Fremtidsutsikter

Usikkerheten om fremtidsutsiktene oppleves som større enn vanlig da utfallsrommet er stort for flere sentrale faktorer av betydning for markedsutviklingen og pensjonskassens resultater. Utviklingen i inflasjon og renter vil utvilsomt ha stor påvirkning på finansmarkedene og verdensøkonomien også i 2023. Det vil også det videre forløpet av krigen i Ukraina og Kinas gjenåpning av samfunnet etter korona nedstengningen kunne ha.

Renteøkningene i 2022 førte til et betydelig verditap, men vil være positive for pensjonskassen på sikt. Et stabilt høyere rentenivå bidrar til høyere inntjening og reduserer den finansielle risikoen.

Et ytterligere fall i finansmarkedene representerer fortsatt den største risikofaktoren for pensjonskassen. Styret vurderer at pensjonskassen har en godt diversifisert portefølje med moderat risikoeksponering og en god finansiell evne til å tåle tap. Ut over det som er nevnt i beretningen, har det ikke intruffet forhold av vesentlig betydning etter regnskapsårets utgang.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassens drift anses ikke å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Oslo, 17. mars 2023

Styret i Hafslund pensjonskasse

Ketil Wang
styrets leder

Toril Benum
styremedlem

Gro Bull-Berg
styremedlem

Mette Cecilie Skaug
styremedlem

Haakon Hallingstad
styremedlem

Hans Harald Løkke
styremedlem

Bent M. Undlien
daglig leder